

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 2. Tempus pretiosum; eò bene utere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

TITULUS IV. TEMPUS.

§. I.

Symbola.

Putabat se stare super fluvium, de quo ascendebant septem boves. Gen. 41. 1. 2. Ideo ascendebant de flumine: quod dies, anni, ac tempora, fluminis prætereunt modò, & cursim labuntur. S. Ambros. offic. l. 2. c. 16.

Tempus rotæ speciem imitatur: utpote quod in se torqueatur, & convolvatur. S. Isidorus Pelsiota l. 2. ep. 158.

Rosa Sinenfis in patrio solo unicum diem vivit; & est veluti florum dies. Matutino cum albore albicat, cum meridiano ardore flammeola est, cum luce noctescente purpurat: at verò nostratibus in hortis hospes, biduo, triduoque, vivax. Ex Rosa Joan. B. Feirarii l. 4. c. 6.

Stella temporis est hieroglyphicum: qui nihil in toto Mundo statam temporis legem magis observat, quàm cœlestia corpora. Pierius Valerianus hierogl. l. 44.

§. II.

Tempus pretiosum; bene eò utere.

Ecce video caelos apertos. Act. 7. 55. Moneo, celebris Bononiæ Doctor, ad capeffendum S. Dominici institutum, per motus cujusdam ex eo ordine concionatoris, hæc verba S. Stephani explicantis, voce dicentis: ecce nunc caeli aperti sunt volentibus introire; sed mox in æternum claudentur his, qui hoc vitæ, & bene agendi, tempus neglexerint. Ita Chron. Ord. p. 1. l. 1. c. 37.

Quid in craftinum differs? potes & hodiernum diem lucrari. Cavendum est, nè & illum non teneas. & hunc amittas. Non exiguum detrimentum est vel horæ unius: & una hora totius vitæ portio est. S. Ambros. ep. 82. ante finem.

Omne tempus opportunum ad indulgentiam. Si aurum tibi offeram, non mihi dicis, cras veniam; sed jam exiis: aurum accipere nemo differt, nullus excusat. Redemptio animæ promittitur; & nemo festinat. S. Ambros. f. de Elia, & jejun. c. 22.

Deputentur tempora, distribuantur horæ, pro salute animæ. S. August. l. 6. Conf. c. 11.

Pars modica temporis fœnerata Deo, non solum ipsa non deperit; sed cum magnis ab eo redenditur incrementis. Salonus Explic. in Ecclesiasten.

Dedit tibi vitam Deus, ut se colores; tu eam incasum, & inutiliter, consumis. Quæris, quod sit damnum? si vel parum argenti temerè consumpseris, id omnino summum appellas: sin totos dies in diaboli operibus consumpseris, nihil amisisse opinaris. S. Chrysof. hom. 57. in Joan.

Totum diem in iis rebus, quæ ad corpus spectant, infumis; & duas horas spiritualibus non vacas? Idem orat, de non contemnenda Ecclesia Dei,

Delectabile tempus, quod præterlabitur; & formidabile: delectabile propterea, quod sui fruendi persuasionem hominibus ingeneret; cormidabile; quod super vitâ futurum Dei iudicium lateenter inducit. Vita enim hominibus certamen est, & Creator agonothetas; qui, exactò vitæ cursu, finem distribuens congruentem, virtuti coronas plectit; vitiosis verò moribus iudicium apparat. S. Basilius Seleuc. or. 27.

Væ delicias seclanti! tempore enim exiguo tanquam vitulus ad mastrationem paratur S. Nilus Cap. Paræn.

Dedimus corpori annum; demus animæ dies impendimus nobis tempora; tempus deputemus Authori. Vivamus Deo paululum, qui saculo viximus totum S. Chrysol. s. 12.

Quanti tempus sit, quis corde percipere? quisvè humanâ valet referare facundiâ? illud noverunt optimi, equi eò carent. Omnem siquidem Mundi substantiam, honores prælationum, sæculi pompam, corporis voluptates, & quidquid sub cœlo creatum est, delectabile, atque jucundum; pro unius horæ spatio, si possent, voluntariè commutarent. Hi sunt, quibus misericordia jam fecit occasum; qui irrevocabiliter in lacum miseriarum descenderunt. S. Laur. Just. l. de vita Solit. c. 10.

O Domine, Deus! vitæ meæ quot tempora effluxerunt, in quibus sine fructu vixi! coram te quomodo subsistam? quomodo ad te levare poterò faciem meam, in illo Magno, ut terribili examine; quando enumerare iusseris omnes dies meos, quærens fructum in eis! Idem de incend. div. am. c. 6.

Nihil pretiosius tempore: sed heu! nihil hodie vilius æstimatur! Transeunt dies salutis, & nemo recogitat: nemo sibi non reditura momenta perisse causatur. S. Bernardus f. de Verb. Petri: ecce nos &c.

Nemo vestrum, fratres, parvi æstimet tempus, quod in verbis consumitur otiosis: siquidem tempus acceptabile est; & dies salutis. Volat verbum irrevocabile, volat tempus irremeabile; nec advertit insipiens, quid amittat. Libet confabulari, ajunt, donec hora pertranseat. O! donec prætereat hora? ô donec pertranseat tempus? donec hora prætereat; quam tibi ad agenda penitentiam, ad obtinendam veniam, ad acquirendam gratiam, ad gloriam promerendam; miseratio Conditoris indulget. Donec transeat tempus; quò divinam tibi repropitiare debuéras pietatem, properare ad Angelicam societatem, suspirare ad amissam hæreditatem, aspirare ad promissam felicitatem, excitare remissam voluntatem, flere commissam iniquitatem. S. Bernardus f. de triplici custodia.

Tempus, quod ad penitentiam nobis divina clementia concessit, si perditam fuerit, in æternum recuperari non poterit: unde nulla jactura gravior est nobis, quàm jactura temporis perditii. S. Bonaventura f. 37 D. Septuag.

Ultimum periculum, est temporis ablatio, & cessatio. Modicò tempore potest homo lucrari

erari veniam, & gratiam, & gloriam. O si talis mercantia ad infernum portaretur, solum tempus dimidiæ horæ ad pœnitendum; emerent illud pro mille Mundis, si possent. *Veniam ad te tanquam fur*, ait Dominus Apoc. 3.3. Fur ad hoc venit, ut thesaurum indiligenter custoditum tollat. Thesaurus utique indiligenter custoditus est pretiosissimum tempus: quod meritò Dominus peccatori tollit, qui malè vivendo in lucro non ponit. S. Bernardinus t. 1. l. 13. Art. 3.

§. XIII.

Tempus breve.

TITULUS. V.

TENTATIONES.

§. I.

Symbola.

S*I ambulavero in medio umbrae mortis.*

Pl. 22.4. Medium umbrae mortis agnoscimus vitam tentationis. S. Chrysof. hic.

Salvum me fac Deus: quoniam intraverunt aquae &c. Plal. 68. 2. Hac est deprecatio pœnitentis, vel tentati; loquentis ad modum naufragantium, quorum navis rupta est, & impletur aqua: tunc deprecatur Deum, ut salvas possint facere animas suas tantùm, id est, vivi possint evadere. Hugo Card. hic.

Ventus turbinis veniebat ab Aquilone.

Ezech. 1.4. Ventus turbinis ab Aquilone venit, quando frigidus à charitate Dei diabolus flavit; & turbine tentationis genus humanum in primis parentibus à beatitudinis statu deiecit. S. Rupertus c. 3. in Ezech.

Motus magnus factus est in mari. Matth.

8.24. Tempestas etiam oritur Apostolis: quia sine tentatione esse nemo potest. S. Ambros. l. 6. in Luc. 2.

Quotiescunque in tentationem incidis; scito malleum diaboli esse. Origenes hom. 3. in Jerem.

Quasi quaedam vestis animæ, caro est. Sed hæc nimirum vestis habet tineam suam: quia ab ipsa carnalis tentatio oritur, ex qua laceratur. S. Gregor. mor. l. 5. c. 29.

Quid est Mundus iste, nisi quidam spiritualis venationis locus? in quo tot tenduntur laquei, quot immittuntur tentationes, seu ad delinquendum hominibus emergunt causæ. S. Laurent. Just. l. de cont. Mundi. c. 18.

Quælibet tentatio, nuntius est Infernalis inimici; qui nos requirit ad ei consentiendum: & ut omnia nostra perdat, ac rumpat, fidelitatem suam, quam Deo, & Domino suo debet, & sponso. Et secundum quod Anima resistit plus, aut minus; secundum hoc custodit illa melius, aut pejus, fidelitatem, & gratiam sponsi sui, Gerfon. de differ. peccator. mort. & venial.

Primo mane - circa horam tertiam.

Matth 20 1.3. Dies hujus sæculi spatium est: qui quidem dies nobis longus videtur; sed, si cum æternitate Dei conferatur, est brevissimus. Origenes hom. 10. in Matth.

Uniuscujusque hominis vita quanta est? adde quantoslibet annos; duc longissimam senectutem; quid est? nonne aura matutina? August. conc. primâ de prima parte Pl. 36.

Æternitatis comparata brevis est omnium temporum longitudo. S. Hieron. ep. 139. Cypriano.

Dies horarum, septimanæ dierum, menses septimasarum, anni mensium, labuntur instar. B. Theodorus Studias. 120.

§. II.

*Tentationum utilitas.**Symbola.*

P*rofectique de Mara venerunt in Elim.*

Num. 33.9. ubi erant duodecim fontes aquarum, & palma septuaginta. Mara interpretatur amaritudo. Vides, post tentationis amaritudinem, ad quantam deveniunt & dulcium pomorum, & aquarum profluentium, amœnitatem? Per tentationis itaque pugnam perducuntur ad palmas; & per fitis intolerandæ penuriam ad irriguam veniunt aquarum viventium affluentiam. B. Petrus Dam. lib. 2. ep. 7.

Dabit pro terra silicem. Job. 22. 24. Terra peccator est, Pl. 1.4. *tanquam pulvis*, quam dæmon huc illucque, jactat: cum justus efficitur, si lex est: ictus scintillas producit. Tentatus Deum invocat, coelum suspirat, proponit, &c. Olorius D. 3. Epiph.

Surge Aquilo &c. Cant. 4. 16. Volo permittere, quod surgant diversa genera tentationum, & perflect, id est, stimulent, hortum meum, id est sponsam meam; & fluent aromata illius, Quia per tales stimulationes tu mereberis, & redolabis congruè modò. Aquilo enim est ventus frigidus; aufter verò est ventus calidus: & significant omnia genera tentationum; & omnia, quæ possunt inclinare ad malum. Quia quicumque malè agit; vel hoc facit ex timore infrigidante, vel ex amore malè inflammante. S. Thom. Aqu. hic Lect. 2.

Orto sole astuaverunt. Matth. 13. 6. Per solem orientem intellige tentationes: eò quod tentatio ostendit homines, & declarat, quales sunt: sicut sol manifestat abscondita. Theophylactus hic.

Sicut caro, quamvis præcipua sit, nisi sale aspergatur, corrumpitur: ita & anima; quantumvis perfecta, nisi assiduis saliatu tentationibus, relaxatur. S. Ambros. tr. de 42. mans. fil. Ibr. Decima octava mansio,

Testi.